

Súd: Okresný súd Bratislava IV
Spisová značka: 40Csp/178/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1418204758
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 06. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michal Kubiš
ECLI: ECLI:SK:OSBA4:2020:1418204758.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bratislava IV sudcom JUDr. Michalom Kubišom v právnej veci žalobcu: BENCONT COLLECTION, a.s., so sídlom Vajnorská 100/A, 831 04 Bratislava, IČO: 47 967 692, proti žalovanému: I. D., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Na barine XX, XXX XX H., o zaplatenie 5.741,71 eura s príslušenstvom, takto

rozhodol:

I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi sumu 2.050 eur spolu s úrokmi z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 2.050 eur od 01.10.2018 do zaplatenia, to všetko do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Súd žalobu vo zvyšnej časti zamietá.

III. Súd žalovanému náhradu trov konania nepriznáva.

o d ô v o d n e n i e :

1. Pôvodný žalobca (Poštová banka, a.s., Dvořákovo nábrežie 4, 811 02 Bratislava, IČO: 31 340 890) sa žalobou doručenou súdu dňa 15.10.2018 domáhal od žalovaného zaplatenia sumy 5.741,71 eura spolu s úrokmi z istiny vo výške 2.909,09 eura, zmluvnými úrokmi vo výške 11,90 % zo sumy 5.741,71 eura od 01.10.2018 do zaplatenia, úrokmi z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 5.741,71 eura od 01.10.2018 do zaplatenia a bankových poplatkov vo výške 4,65 eura. Na odôvodnenie žaloby uviedol, že so žalovaným uzatvoril dňa 16.11.2011 zmluvu o úvere č. XXXXXXXXXXXX, na základe ktorej mu poskytol úver vo výške 8.500 eur s tým, že žalovaný sa zaviazal úver vrátiť v splátkach podľa zmluvných dokumentov. Žalovaný neplnil úver riadne a včas, v dôsledku čoho vyhlásil úver dňa 04.01.2016 za predčasne splatný. V špecifikácii žaloby doručenej súdu dňa 15.11.2018 pôvodný žalobca uviedol, že žalovaný sa zaviazal uhradiť úver v splátkach vo výške 146,27 eura vždy k 15. dňu v mesiaci, dátum prvej splátky bol 15.12.2011. Žalovaný celkovo uhradil 6.450 eur, z čoho bolo započítaných na poplatky 396,19 eura, na zmluvné úroky a úroky z omeškania 3.295,52 eura a na istinu 2.758,29 eura.

2. Žalovaný sa k žalobe nevyjadril a v konaní zostal celkom nečinný.

3. Uznesením č.k. 40Csp/178/2018-198 zo dňa 29.10.2019 súd pripustil, aby do konania na miesto pôvodného žalobcu vstúpil terajší žalobca.

4. Na prejednanie veci samej súd nariadil pojednávanie na termín 18.06.2020. Žalobca ospravedlnil svoju neúčast' na pojednávaní s tým, že súhlasil s pojednávaním v jeho neprítomnosti. Žalovanému bolo predvolania doručené náhradným doručením v zmysle § 111 ods. 3 C.s.p., svoju neúčast' neospravedlnil, pričom nepožiadala ani z dôležitého dôvodu o odročenie pojednávania. Vzhľadom na uvedené súd v zmysle § 180 C.s.p. vec prejednal v neprítomnosti strán.

5. Súd pri rozhodovaní vychádzal z nasledovného skutkového stavu:

5.1. Poštová banka, a.s., Dvořákovo nábrežie 4, 811 02 Bratislava, IČO: 31 340 890 uzatvorila so žalovaným dňa 16.11.2011 zmluvu o úvere pôžička na bývanie (č.l. 10-11 spisu), na základe ktorej poskytla žalovanému úver vo výške 8.500 eur s tým, že žalovaný sa zaviazal úver splatiť v 96 mesačných splátkach po 146,27 eura splatných vždy k 15. dňu v mesiaci, dátum prvej platby bol 15.12.2011, celková výška nákladov 5.194,53 eura, dátum konečnej splatnosti úveru 15.11.2019, poplatok za správu a vedenie úv. účtu bol 1,66 eur, výška splátky a popl. za správu úv. účtu 147,93 eura, priemerná RPMN 11,66 %, RPMN 14,35 %, úroková sadzba 11,9 % p.a.. V zmluve o úvere bolo tiež uvedené drobným a ťažko čitateľným písmom menším ako vyššie uvedené údaje spotrebiteľského úveru, že celkovú čiastku úveru predstavuje súčet výšky úveru a celkových nákladov spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom. V zmluve bol tiež predformulovaný text v znení: „Žiadam o poistenie schopnosti splácať úver“ a následne boli uvedené dve možnosti súboru poistenia, a to základný súbor a komplexný súbor, z ktorých bola zaškrtnutá možnosť - základný súbor poistenia. Listom zo dňa 08.12.2015 (č.l. 12 spisu) Poštová banka, a.s. oznámila žalovanému, že podstatným spôsobom porušil zmluvu o úvere a napriek predchádzajúcej upomienke neuhradil svoje záväzky. Zároveň ho vyzvala do 15 dní od doručenia výzvy na úhradu pohľadávky, ktorá bola k 08.12.2015 viac ako 3 mesiace po lehote splatnosti vo výške 571,34 eura. Listom zo dňa 04.01.2016 (č.l. 8 spisu) Poštová banka, a.s. oznámila žalovanému, že nakoľko podstatným spôsobom porušil zmluvu o úvere, úverová pohľadávka sa k 04.01.2016 stala predčasne splatnou v celom rozsahu. Výška pohľadávky k uvedenému dňu predstavovala sumu 5.989,05 eura. Zároveň ho vyzvala na úhradu pohľadávky do 10 dní od doručenia výzvy. Z výpisu z úverového účtu žalovaného v spojení so špecifikáciou pohľadávky (č.l. 15-17, 142-145 spisu) súd zistil, že žalovaný vyčerpal z úveru sumu 8.500 eur a uhradil celkovo sumu 6.450 eur, z čoho bolo započítaných na poplatky 396,19 eura, na zmluvné úroky a úroky z omeškania 3.295,52 eura a na istinu 2.758,29 eura. Zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 20.12.2018 v spojení s jej prílohou (č.l. 154-156) Poštová banka, a.s., Dvořákovo nábrežie 4, 811 02 Bratislava, IČO: 31 340 890 postúpila žalovanú pohľadávku na žalobcu, čo oznámila žalovanému oznámením zo dňa 02.01.2019 (č.l. 167 spisu).

6. Po právnej stránke súd vec posúdil nasledovne:

6.1. Podľa § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom ku dňu uzatvorenia zmluvy o pôžičke (ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch“) spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi..

6.2. Podľa § 2 písm. a) zákona o spotrebiteľských úveroch na účely tohto zákona sa rozumie spotrebiteľom fyzická osoba, ktorá nekoná v rámci predmetu svojho podnikania alebo povolania,5a).

6.3. Podľa § 2 písm. b) zákona o spotrebiteľských úveroch na účely tohto zákona sa rozumie veriteľom fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti.

6.4. Podľa § 2 písm. d) zákona o spotrebiteľských úveroch na účely tohto zákona sa rozumie zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom.

6.5. Podľa § 9 ods. 2 písm. a), f), j) zákona o spotrebiteľských úveroch zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti:

a) druh spotrebiteľského úveru,

f) dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru,

j) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov.

6.6. Podľa § 11 ods. 1 písm. b), d) zákona o spotrebiteľských úveroch poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak

b) zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y).

d) v zmluve o spotrebiteľskom úvere je uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa.

6.7. Podľa § 52 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „O.z.“) spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

6.8. Podľa § 52 ods. 3 O.z. dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

6.9. Podľa § 52 ods. 4 O.z. spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

6.10. Podľa § 524 ods. 1 O.z. veriteľ môže svoju pohľadávku aj bez súhlasu dlžníka postúpiť písomnou zmluvou inému.

6.11. Podľa § 524 ods. 2 O.z. s postúpenou pohľadávkou prechádza aj jej príslušenstvo a všetky práva s ňou spojené.

6.12. Podľa § 517 ods. 1 prvá veta O.z. dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní.

6.13. Podľa § 517 ods. 2 O.z. ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

6.14. Podľa § 3 nariadenia č. 87/1995 Z.z. výška úrokov z omeškania je o päť percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

7. Z predložených listinných dôkazov mal súd za preukázané, že právny predchodca žalobcu uzatvoril so žalovaným zmluvu, ktorá spĺňa všetky znaky zmluvy o spotrebiteľskom úvere v zmysle § 2 písm. d) v spojení s § 2 písm. a) a b) zákona o spotrebiteľských úveroch, keďže právny predchodca žalobcu poskytol žalovanému úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti a zároveň žalovaný nekonal v rámci predmetu svojho podnikania alebo povolania (v tejto súvislosti nebol tvrdený ani preukázaný opak). Uzatvorená zmluva je zároveň spotrebiteľskou zmluvou v zmysle § 52 ods. 1, 3 a 4 O.z., ktorá má podobu štandardnej formulárovej zmluvy typickej tým, že sa uzatvára vo viacerých prípadoch opakovane a žalovaný ako spotrebiteľ vzhľadom na jej formulárovú predtlač, jej obsah nemohol žiadnym podstatným spôsobom ovplyvniť. Poskytnutý úver je úverom spotrebiteľským v zmysle § 1 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch, z čoho vyplýva, že uzatvorená zmluva musí okrem všeobecných náležitostí spĺňať aj osobitné (sprísnené) náležitosti ustanovené v § 9 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch. Po preskúmaní uzatvorenej zmluvy však súd zistil, že tomu tak nie je. Zmluva o úvere zo dňa 16.11.2011 totiž neobsahuje údaj o druhu spotrebiteľského úveru (§ 9 ods. 2 písm. a/ zákona o spotrebiteľských úveroch), údaj o dobe trvania zmluvy (§ 9 ods. 2 písm. f/ zákona o spotrebiteľských úveroch) a ani údaj o celkovej čiastke, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť (§ 9 ods. 2 písm. j/ zákona o spotrebiteľských úveroch). V zmluve je len uvedené (navyše drobným a ťažko čitateľným písmom menším ako ostatné údaje spotrebiteľského úveru, čo považuje súd tiež za rozporné s dobrými mravmi, ako bude vysvetlené nižšie), že celkovú čiastku úveru predstavuje súčet výšky úveru a celkových nákladov spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom. Takéto vyjadrenie celkovej čiastky, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, je však nepostačujúce a nezodpovedá zneniu § 9 ods. 2 písm. j) zákona o spotrebiteľských úveroch (k tomu porov. rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 16Co/216/2018 zo dňa 25.02.2020). Navyše údaj o celkových nákladoch spojených s úverom je nesprávny, keďže pri vynásobení výšky mesačnej splátky 147,93 eur počtom splátok 96, predstavuje celková čiastka, ktorú musí žalovaný zaplatiť 14.201,28 eura a po odpočítaní výšky úveru 8.500 eur, predstavujú celkové náklady žalovaného spojené s úverom 5.701,28 eura, a nie 5.194,53 eura ako je uvedené v zmluve. V dôsledku toho bola potom nesprávne uvedená aj ročná percentuálna miera nákladov (ďalej len „RPMN“) v neprospech žalovaného ako spotrebiteľa (§ 11 ods. 1 písm. d/ zákona o spotrebiteľských úveroch), čo má ten istý význam, ako keby

RPMN v zmluve nebola uvedená vôbec (§ 9 ods. 2 písm. j/ zákona o spotrebiteľských úveroch). Súd tiež poukazuje na to, že poistenie, tak ako bolo v zmluve „dojednané“, nezodpovedá ustanoveniam § 788 a nasl. OZ o poistných zmluvách. V danom prípade žalovaný v zmluve len vyhlásil (v predformulovanom znení), že žiada o poistenie schopnosti splácať úver a vyhlasuje, že spĺňa podmienky pre vznik poistenia schopnosti splácať úver vo zvolenom súbore poistenia s tým, že v ďalšom boli v zmluve uvedené dve možnosti súboru poistenia, a to základný súbor a komplexný súbor poistenia. Súd zastáva názor, že z takejto formulácie je zrejmé, že žalovaný nemal možnosť dobrovoľne sa rozhodnúť, či takto „nanútené“ poistenie prijme alebo nie, ale mohol sa rozhodnúť iba aký súbor poistenia si zvolí. Poistenie teda za týchto okolností bolo nevyhnutnou podmienkou na to, aby žalovaný získal spotrebiteľský úver, resp. aby ho získal za ponúkaných podmienok, a preto poistné malo byť v zmysle § 2 písm. g) zákona o spotrebiteľských úveroch zahrnuté do celkových nákladov spojených so spotrebiteľským úverom, čo v predmetnom prípade nebolo, resp. to zo zmluvy o úvere vôbec nevyplýva.

8. Absencia uvedených náležitostí má za následok, že poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov v zmysle § 11 ods. 1 písm. b), d) zákona o spotrebiteľských úveroch. Keďže súd mal za preukázané, že právny predchodca žalobcu poskytol žalovanému úver vo výške 8.500 eur, pričom žalovaný uhradil celkovo sumu 6.450 eura, súd uložil žalovanému s poukazom na uvedené zákonné ustanovenia povinnosť zaplatiť žalobcovi (ktorého aktívna vecná legitímácia v konaní bola preukázaná zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 20.12.2018 v spojení s jej prílohou) iba rozdiel medzi uvedenými sumami, t.j. sumu 2.050 eur.

9. Keďže žalovaný sa dostal s úhradou svojho dlhu do omeškania, súd mu uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi okrem dlžnej istiny aj úroky z omeškania vo výške o päť percentuálnych bodov vyššej ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania (§ 517 ods. 1 prvá veta, ods. 2 O.z. v spojení s § 3 nariadenia č. 87/1995 Z.z.), t.j. vo výške 5 % ročne (a nie 5,05 % ako bolo uplatnené v žalobe) odo dňa 01.10.2018 v súlade so žalobnou žiadosťou (keďže v tom čase už žalovaný vzhľadom na dátum vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru bol v omeškaní).

10. Vo zvyšnej časti (o zaplatenie istiny 3.691,71 eura, úrokov z istiny vo výške 2.909,09 eura, zmluvných úrokov vo výške 11,90 % ročne zo sumy 5.741,71 eura od 01.10.2018 do zaplatenia, úrokov z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy prevyšujúcej 2.050 eura od 01.10.2018 do zaplatenia, úrokov z omeškania vo výške 0,05 % ročne zo sumy 2.050 eura od 01.10.2018 do zaplatenia a bankových poplatkov vo výške 4,65 eura) súd žalobu ako nedôvodnú zamietol.

11. Nad rámec uvedeného súd poukazuje na to, že text zmluvy o úvere pôžička na bývanie splátka je písaný drobným a iba ťažko čitateľným písmom (vrátane odkazu na všeobecné obchodné podmienky a obchodné podmienky), takže jednotlivé ustanovenia zmluvy splyvajú a stávajú sa tým pre spotrebiteľa nečitateľné. Súd považuje za nekorektné, ak veriteľ (ktorý zmluvu vopred jednostranne formulárovým spôsobom predpripravil a naformuloval, vrátane zvolenia veľkosti písma a umiestnenia jednotlivých zložiek zmluvy) umiestnil do zmluvy podstatné ustanovenia zmluvného vzťahu týkajúce sa spotrebiteľského úveru požívajúceho zvýšenú ochranu spotrebiteľa ako slabšej strany zmluvného vzťahu (ako je odkaz na všeobecné obchodné podmienky a obchodné podmienky) medzi množstvo iných menej podstatných ustanovení zmluvy. Takéto konanie možno za vyššie uvedených okolností považovať za konanie v rozpore s dobrými mravmi. Zásada poctivosti ako súčasť kategórie dobrých mravov sa totiž okrem iného prejavuje aj tým, že text zmluvy musí byť pre priemerného spotrebiteľa dostatočne čitateľný, prehľadný a logicky usporiadaný, čo v danom prípade nebolo splnené.

12. Súd zároveň dáva žalobcovi do pozornosti, že súdu je známy rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-42/15 zo dňa 9. novembra 2016 ako výsledok prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ iniciovaného Okresným súdom Dunajská Streda v súvislosti s vnútroštátnym konaním vedeným týmto súdom vo veci Home Credit Slovakia, a.s. proti Kláre Bíróovej. Tunajší súd však poukazuje na to, že označený rozsudok Súdneho dvora Európskej únie nie je spôsobilý zmeniť doterajšiu rozhodovaciu prax všeobecných súdov Slovenskej republiky pri posudzovaní otázky (ne)splnenia náležitostí zmluvy o spotrebiteľských úveroch podľa zákona o spotrebiteľských úveroch. Súdny dvor Európskej únie vykladá výlučne právo Európskej únie a ako taký nikdy nie je oprávnený poskytovať výklad vnútroštátneho práva, na čo sú oprávnené jedine vnútroštátne súdy. V <<http://www.najpravo.sk/clanky/preco-rozsudok-sdeu-vo-veci-home-credit-slovakia-c-a-klara-biroova-nie-je-sposobily-zmenit-rozhodovaci-prax-vseobecnych-sudov-sr.html>> súlade s tým aj vo

veci C-42/15 Súdny dvor Európskej únie poskytol výlučne výklad Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES č. 2008/48 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS a nevyjadroval sa k výkladu zákona o spotrebiteľských úveroch (zákona č. 129/2010 Z.z.). Ku konkrétnym dôvodom, prečo vyššie označený rozsudok Súdneho dvora Európskej únie nie je spôsobilý zmeniť doterajšiu rozhodovaciu prax všeobecných súdov súd odkazuje na rovnomený článok uverejnený na internetovej stránke www.najpravo.sk (<http://www.najpravo.sk/clanky/preco-rozsudok-sdeu-vo-veci-home-credit-slovakia-c-a-klara-biroova-nie-je-sposobily-zmenit-rozhodovaci-prax-vseobecnych-sudov-sr.html#Odkazy> a citácie), v ktorom autor článku tieto dôvody (s ktorými sa tunajší súd stotožňuje) podrobne rozoberá.

13. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol v zmysle § 255 ods. 1, 2 C.s.p. v spojení § 262 ods. 1 C.s.p.. Úspech žalobcu v konaní bol menší ako úspech žalovaného (súd žalobu v prevažujúcej miere zamietol), čím vznikol nárok na náhradu trov konania žalovanému, keďže mu však v konaní žiadne trovy nevznikli, súd mu ich náhradu nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Bratislava IV.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

V prípade, že nebude dobrovoľne splnená povinnosť uložená týmto rozsudkom, možno podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.